

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Овчарова Н.В., канд. екон. наук, доцент
Хмелик Т.О., здобувач вищої освіти
Сумський державний університет*

На сьогодні для більшості підприємств характерне прискорене зростання обсягів дебіторської заборгованості підприємств, яка займає значну частку в структурі оборотних активів та є невід'ємною складовою операційної діяльності підприємства. Збільшення темпів зростання дебіторської заборгованості вимагає додаткового фінансування через вилучення коштів з обороту. Зважаючи, що найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість за відвантаженою продукцією управління дебіторською заборгованістю суб'єктів господарювання здебільшого пов'язано з оптимізацією саме цієї складової.

Загальне управління дебіторською заборгованістю передбачає проведення внутрішнього контролю, який в свою чергу надає можливість визначити основні проблеми в управлінні та шляхи їх подолання. При належній організації внутрішній контроль сприяє підвищенню відповідальності керівників структурних підрозділів і матеріально відповідальних осіб за виконання ними своїх обов'язків, попередженню негативних явищ при здійсненні господарських операцій, що запобігає виникненню порушень.

У ході проведення внутрішнього контролю необхідно також проконтролювати строки погашення дебіторської заборгованості, виявити непогашену дебіторську заборгованість, своєчасно попередити керівництво про закінчення строку позовної давності з дебіторської заборгованості. Все це можна визначити за допомогою інвентаризації заборгованостей.

Однією з переваг внутрішнього контролю є більша обізнаність в особливостях діяльності підприємства ніж у зовнішніх аудиторів. Також внутрішній контроль відбувається в момент здійснення господарської операції, що дає змогу вчасно виявити недоліки в роботі та здійснити необхідні заходи щодо їх попередження.

Ефективність контролю дебіторської заборгованості полягає в тому, щоб максимально уникнути прострочення термінів платежу. Для цього доцільно аналізувати стан заборгованості, своєчасно складати документи, передбачати штрафні санкції у разі просрочки, а також систему знижок для передоплат. Досить важливо формувати баланс вхідних грошових потоків

Для якісної організації внутрішнього контролю дебіторської заборгованості слід враховувати, що інформація за даними обліку повинна сприяти прийняттю ефективних та обґрунтованих управлінських рішень. Крім того, для ефективного управління необхідний режим оперативності, а також відображення й отримання інформації в режимі поточного часу [1].

Вважаємо, що організація та проведення внутрішнього контролю має дозволити підприємству зменшити обсяг дебіторської заборгованості та збільшити відповідно потоки грошових коштів. Аналітичні процедури можуть застосовуватися не лише для підтвердження вірогідності облікових і звітних даних, а також у процесі внутрішнього аудиту з метою оцінки ефективності роботи, зокрема, ефективності управління дебіторською заборгованістю.

Перелік посилань:

1. Пугаченко О., Зарудна, Н. Внутрішній контроль порядку відображення в обліку дебіторської заборгованості. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. doi: 10.32782/2524-0072/2022-37-73.